

OPMARS ONLINE WINKELN ZET DOOR, OOK IN DE PROVINCIE UTRECHT

DATUM 17-02-2022

Opmars online winkelen zet door, ook in de provincie Utrecht

Uit het grootste koopstromenonderzoek dat ooit in Nederland is gehouden (KSO21), blijkt dat de opmars van online winkelen onverminderd doorzet, ook in de provincie Utrecht. Maar liefst 180.000 consumenten deden mee aan het onderzoek naar het functioneren van centrum- en winkelgebieden in de Randstad en Noord-Brabant. Op Utrecht na, verliezen de grootste binnensteden terrein. Daarnaast blijken consumenten minder vaak te ‘funshoppen’, maar juist een duidelijk doel voor ogen te hebben als ze gaan winkelen. De trend van lokaal kopen, die in het begin van de coronapandemie opkwam, lijkt niet door te zetten.

Opmars online winkelen zet onverminderd door

De opmars van online winkelen is in eerdere koopstromenonderzoeken vastgesteld zet gestaag door. De internetbestedingen zijn in 2021 in alle categorieën, van boodschappen tot mode en interieur, verder toegenomen. De coronapandemie zorgde daarbij ook nog eens voor een versnelling. Wel blijken er grote verschillen generatieverschillen. Jongeren winkelen beduidend vaker online dan ouderen.

Minder recreatieve aankopen

Er werd in 2021 minder uitgegeven aan recreatieve aankopen zoals kleding en schoeisel. In vijf jaar tijd werd er in fysieke winkels in de recreatieve sector 6% minder uitgegeven en blijkt de zogenaamde passantenintensiteit in de winkelgebieden in diezelfde periode gehalveerd te zijn. Wel nam de gemiddelde besteding per binnenstadbezoeker toe.

Stad Utrecht doet het relatief goed

De afname van winkelend publiek is al sinds 2016, dus al vóór de coronacrisis zichtbaar. De binnensteden van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag zijn in drie jaar tijd hun positie van ‘koopkathedralen’ voor een deel kwijtgeraakt - alleen Utrecht wist haar positie vast te houden. Een mogelijke verklaring hiervoor is de vernieuwing van winkelcentrum Hoog Catharijne.

In tegenstelling tot 2018 zijn de grootste binnensteden in 2021 juist de grootste verliezers. De forse afname van het aantal (internationale) toeristen en het grotendeels wegblijven van het kantoorpersoneel als gevolg van de coronacrisis, hebben hierbij een extra negatief effect gehad.

Trend lokaal kopen zet niet door

Voor de dagelijkse boodschappen hebben consumenten steeds meer behoefte aan gemak en efficiëntie. Hoewel er tijdens de coronacrisis veel nadruk werd gelegd op het steunen van lokale ondernemers, blijken consumenten tussen 2016 en 2021 niet meer lokaal te zijn gaan kopen.

Meer doelgericht winkelen

In de doelgerichte sector, zoals bouwmarkten, woonwinkels en tuincentra stegen de fysieke bestedingen. Consumenten blijken hier ook verder voor te willen reizen. Gemeenten met (boven)regionale woonboulevards of retailparken zien een toename van het aantal bezoekers. Ook is de invloed van IKEA duidelijk zichtbaar. Gemeenten zoals Utrecht, Amersfoort, Delft en Son en Breugel weten de meeste extra omzet van buiten de eigen gemeente naar zich toe te trekken.

Winkels maken plaats voor horeca en ontspanning en (transformatie naar) woningen

In de afgelopen vijf jaar nam het aantal winkels in het onderzoeksgebied met 9% af, opmerkelijk genoeg met een vertraging in coronatijd. Het verlies aan winkels is ten dele gecompenseerd met horeca (+7,6%). Veel winkels blijken naar woningen te worden getransformeerd.

Horeca, en in mindere mate ontspanning, blijken van groeiend belang voor het functioneren van centrumgebieden. Ruim een derde van de consumenten die komen om te winkelen maakt ook gebruik van horeca. De toenemende verwevenheid betekent ook dat coronabeperkingen – zeker in grote binnensteden – dubbel zo hard binnenkomen. Maatregelen voor de horeca hebben indirect ook effecten op de detailhandel en vice versa.

Het Koopstromenonderzoek 2021

Het Koopstromenonderzoek 2021 werd uitgevoerd door de combinatie I&O Research, BRO en Bureau Stedelijke Planning in opdracht van de Provincie Noord-Holland, Provincie Zuid-Holland, Provincie Utrecht en Provincie Noord-Brabant. In deze provincies woont 60% van alle Nederlandse huishoudens. Aanvullend deden ook de gemeenten in het Gelderse Rivierenland en de gemeenten Almere en Lelystad mee, met daaromheen een randgebied inclusief delen van België.

Het KSO2021 levert nieuwe data en inzichten over het functioneren van detailhandel en winkelgebieden in het onderzoeksgebied, aan de hand van het koopgedrag en het oordeel van consumenten. Nieuw is dat het onderzoek naast detailhandel ook gebruik van horeca omvat. Er zijn in de onderzoeksperiode (september en oktober 2021) 186.000 enquêtes afgenomen. Met de keuze voor deze onderzoeksperiode was ook voor het eerst de invloed van corona op ons winkel- en horecagedrag goed te meten. Meer informatie via www.kso2021.nl.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie: Jytte Reichert, woordvoerder gedeputeerde Robert Strijk (Financiën, Organisatie, Economie en Europa), tel. 06-18540137 of e-mail: jytte.reichert@provincie-utrecht.nl